

Aspecte privind organizarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU) și Pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ)

OPEM

**OPERATORUL
PIEȚEI DE
ENERGIE M
S.R.L.
din
REPUBLICA
MOLDOVA**

1. CÂND AR PUTEA AVEA LOC PRIMELE TRANZACȚII PE OPEM?

Apariția primelor tranzacții pe OPEM depinde de interesul participanților la piață de a utiliza piețele pe termen scurt PZU și PPZ pentru ajustarea pozițiilor comerciale prin transmiterea de oferte de vânzare/cumpărare energie electrică. În orice caz, operaționalizarea PZU/PPZ depinde, printre altele, de actualizarea cadrului de reglementare secundar și primar, precum și de indentificarea modalității de desemnare a Băncii cont central pentru PZU și PPZ, conform legislației achizițiilor din Republica Moldova, în vederea decontării tranzacțiilor cu energie electrică pe aceste piețe pe termen scurt etc.

2. CINE VOR FI PARTICIPANȚII PIEȚELOR ORGANIZATE?

Participanții la piețele organizate sunt acei operatori stabiliți prin Legea energiei electrice nr. LP164/2025 din 26.06.2025, și prin RPEE - Regulile pieței energiei electrice aprobate prin HCA ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare (ultima actualizare prin HCA ANRE nr.528/03.09.20245), respectiv:

- producători de energie electrică
- operatorul sistemului de transport al energiei electrice
- operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice
- furnizori de energie electrică
- traderi de energie electrică
- agregatori
- operatori economici care exploatează instalații de stocare

3. CE VOLUME ESTIMĂM CĂ VOR FI TRANZACȚIONATE ANUAL?

Cel puțin în faza de început, volumele tranzacționate vor fi puternic dependente de structura pieței, cunoscut fiind faptul că o caracteristică importantă a unei piețe lichide este prezența unui număr mare de cumpărători și vânzători care doresc să se echilibreze anterior livrării. Numărul de participanți, împreună cu cantitățile disponibile pentru tranzacționare (care depind de cantitatea disponibilă pentru tranzacționarea liberă, concurențială, suplimentară față de cantitățile din contractele reglementate și din contractele bilaterale pe termen mediu și lung încheiate între participanții la piața angro de energie electrică), reprezintă caracteristici semnificative ale unei piețe lichide, sens în care în alte piețe s-au aplicat măsuri prin care actorii majori ai pieței s-au angajat să comercializeze o parte din producția centralelor lor pe piața pentru ziua următoare (a se vedea cazul Marii Britanii cu titlu de exemplu).

Astfel de acțiuni/măsuri de promovare a lichidității pe piața energiei electrice sunt prevăzute și de RPEE, astfel:

21. În scopul creșterii nivelului de lichiditate a PZU și PPZ, Agenția poate impune cote minime de energie electrică ce urmează a fi tranzacționate de participanții la piața energiei electrice pe PZU și PPZ. Cotele respective sunt aprobate cu respectarea rigorilor transparenței procesului decizional.

Nr. înregistrare:

Anul _____

Luna _____

Ziua _____

**OPERATORUL PIEȚEI
DE ENERGIE M S.R.L.
"OPEM"**

Str. Vasile Alecsandri, 78,
Chișinău, Republica
Moldova

Tel. +373 22 27 93 23 /
Fax: +373 22 27 93 37;
E-mail: office@opem.md

www.opem.md

Societate înregistrată cu
nr. de identificare de stat
(IDNO) 1023600069683
Cod IBAN:
MD25AG0000002251586
5366
Banca Beneficiară: BC
MAIB SA

Astfel, cu cât lichiditatea va fi mai mare, cu atât piețele pe termen scurt vor facilita formarea unor prețuri de referință solide, pe principii concurențiale, care să se constituie în repere credibile pentru investitori, susținând dezvoltarea capacităților de producere necesare acoperirii necesarului de consum al Republicii Moldova. Cu cât lichiditatea este mai mare cu atât prețul PZU este considerat o referință reală a stadiului disponibilității producției, respectiv a echilibrului producere-consum la momentul real.

4. CE SURSE DE ENERGIE VOR FI TRANZACȚIONATE, SER SAU ȘI ENERGIE DE ECHILIBRARE SAU DIN ALTE SURSE POSIBILE?

Pe PZU se poate tranzacționa, în principiu, energie provenită din orice sursă. Conform RPEE, energia prioritară va putea fi tranzacționată cu prioritate prin ofertarea la vânzare la preț zero.

5. ÎN CE FEL SE CUPLEAZĂ PIEȚELE DE ENERGIE DIN MOLDOVA ȘI ROMÂNIA PRIN OPEM?

Anterior introducerii cuplării piețelor, capacitatea transfrontalieră și energia electrică se achiziționează separat. Odată cu implementarea cuplării piețelor, mai exact în timpul procesului de cuplare, bursele/operatorii pieței de energie electrică (desemnate pentru cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare, de exemplu) compară ofertele de pe piața unică pan-europeană și alocă capacitatea de transport transfrontalier în cel mai eficient mod posibil. Astfel, cuplarea piețelor din Republica Moldova și România, aceasta din urmă parte a cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare, SDAC (Single Day-Ahead Coupling), se va produce odată cu integrarea zonei de piață Moldova în SDAC, prin entitățile desemnate în acest sens, respectiv OPEM și Moldelectrica.

Întrebări adresate în cadrul prezentării sistemului de tranzacționare al PZU, susținută în data de 04.06.2025

1. Ar fi utilă completarea machetei de creare a ofertelor cu o opțiune de a transforma o ofertă descărcată din sistemul de tranzacționare în format excel.

S-a luat în considerare propunerea dumneavoastră pe care o considerăm utilă pentru participanți. Vom dezvolta pentru viitor macheta pentru a integra și această funcționalitate.

2. Ar fi utilă completarea machetei cu opțiunea de deschidere automată a locației în care se salvează oferta XML.

S-a luat în considerare propunerea dumneavoastră pe care o considerăm utilă pentru participanți. Vom dezvolta pentru viitor macheta pentru a integra și această funcționalitate.

3. Se pot crea mai multe conturi în scopul testelor?

R: Pentru un participant care își asumă responsabilitatea echilibrării se poate crea un singur cont. Configurarea implică utilizarea codului unic alocat (EIC) care permite integrarea tranzacțiilor încheiate de participant în notificarea fizică a schimburilor de energie dintre PRE și PRE-PZU (partea responsabilă pentru echilibrare constituită de către OPEE în vederea asumării responsabilității echilibrării pentru toate tranzacțiile comerciale pe PZU în care se angajează în calitate de contraparte, cf. RPEE).

În contextul în care un participant poate avea delegată responsabilitatea mai multor PRE/grupuri de echilibrare (conform prevederilor RPEE), se creează pentru participant câte un cont pentru fiecare PRE aferent.

Pentru fiecare cont credențialele de acces se transmit unei singure persoane desemnate. Transmiterea credențialelor în interiorul societății și instalarea certificatului pe mai multe stații de lucru stă în gestionarea și responsabilitatea internă a societății. Accesul la sistemul de tranzacționare pe un certificat se poate face de către un singur utilizator la un moment dat.

În scopul operaționalizării, la cerere, se pot alocă până la 3 certificate pentru fiecare cont de tranzacționare.